

In samenwerking met

Aanvullend onderzoek verblijfplaatsen vleermuizen en Steenmarter Sportpark Drieburg te Amsterdam

A&W-rapportage: 22-307

opdrachtgever Gemeente Amsterdam

projectcode 22-307

Auteur(s) S.F. Ward

status Concept

datum 25 september 2023

autorisatie E. de Vries

kwaliteitscontrole E. Schut

uitvoerder Altenburg & Wymenga ecologisch onderzoek bv
Suderwei 2, 9269 TZ Feanwâlden
Matrix II k1.08/1.09, 1098 XH Amsterdam
Tel. 0511 474764, info@altwym.nl, www.altwym.nl

Inhoud

1	Inleiding	1
2	Methode aanvullend onderzoek	3
3	Resultaten	4
4	Effecten en beoordeling	6
5	Conclusies	7
6	Bronvermelding	8

Referentie

Ward, S.F., 2023. Aanvullend onderzoek verblijfplaatsen vleermuizen en Steenmarter Sportpark Drieburg, te Amsterdam. A&W-rapportage 22-307. Altenburg & Wymenga ecologisch onderzoek, Amsterdam/Feanwâlden

© Overname van gegevens uit deze notitie is toegestaan met bronvermelding.

1 Inleiding

De Gemeente Amsterdam is voornemens om in Sportpark Drieburg een clubgebouw van de korfbalvereniging te slopen en hiervoor in de plaats nieuwbouw te realiseren. Ter voorbereiding op deze werkzaamheden is in 2022 een ecologische beoordeling uitgevoerd om de plannen te toetsen aan de vigerende natuurwetgeving (Voortman, 2022). De conclusie van dit onderzoek was dat de aanwezigheid van verblijfplaatsen van gebouwbewonende vleermuizen en Steenmarter niet kon worden uitgesloten. Om deze reden heeft de Gemeente Amsterdam aan Altenburg & Wymenga Ecologisch Onderzoek B.V. gevraagd om aanvullend onderzoek naar vleermuizen en Steenmarter uit te voeren. In deze notitie presenteren wij de resultaten van het onderzoek naar verblijfplaatsen van vleermuizen en Steenmarter in het korfbalgebouw op Sportpark Drieburg, uitgevoerd in 2023. De resultaten van deze onderzoeken worden in het licht van de plannen beoordeeld volgens de ecologische wet- en regelgeving.

In hoofdstuk 2 van dit rapport is de methodiek van de uitgevoerde onderzoeken opgenomen. Hoofdstuk 3 bevat de resultaten van de onderzoeken en in hoofdstuk 4 worden de effecten van de beoogde werkzaamheden op de aanwezige natuurwaarden beschreven en worden deze beoordeeld in het kader van de Wet natuurbescherming. In hoofdstuk 5 zijn de conclusies van hoofdstuk 4 samengevat.

Altenburg & Wymenga presenteert in deze notitie de resultaten van een onafhankelijk ecologisch onderzoek. Het ecologisch onderzoek spreekt zich niet uit over de wenselijkheid van het onderhavige plan of een bepaalde ontwikkeling. Landschappelijke, archeologische of cultuurhistorische waarden komen niet aan de orde. Aan deze rapportage kunnen geen rechten worden ontleend.

Wijziging wetgeving natuur

Per 1 januari 2024 treedt de Omgevingswet in werking. Deze nieuwe wet vervangt de verschillende wetten op het gebied van ruimtelijke ontwikkeling, waaronder de Wet natuurbescherming.

In dit aanvullend onderzoek is uitgegaan van het beoordelingskader volgens de vigerende wet- en regelgeving, dus nog niet volgens de nieuwe Omgevingswet. Op basis van de huidige informatie ten aanzien van die nieuwe wet, is het waarschijnlijk dat de conclusies van dit onderzoek geen aanpassingen behoeven nadat de Omgevingswet in werking is getreden. Wij adviseren de opdrachtgever echter om indien nodig hierover contact met ons bureau op te nemen. Dat kan bijvoorbeeld nodig zijn wanneer de beoogde sloopwerkzaamheden na 1 januari 2024 van start gaan.

Figuur 1: geel omlijnd; ligging van het korfbalgebouw op Sportpark Drieburg, te Amsterdam (A&W, 2023).

2 Methode aanvullend onderzoek

Steenmarter

Om te bepalen of er verblijfplaatsen van Steenmarter binnen het plangebied aanwezig zijn, is het korfbalgebouw geïnspecteerd op aanwezigheid van prooiresten en uitwerpselen van Steenmarter. Ook de directe omgeving is hierbij onderzocht. Het korfbalgebouw is van binnenuit grondig geïnspecteerd op openingen en sporen die duiden op aanwezigheid van één of meer individuen.

Vleermuizen

Om te bepalen op welke wijze vleermuizen gebruik maken van het plangebied en de omgeving, is nachtelijk vleermuisonderzoek uitgevoerd. Vleermuisonderzoek dient plaats te vinden volgens het Vleermuisprotocol 2021 (ministerie van EZ, Netwerk Groene Bureaus). Daarin is vastgelegd hoe vleermuisonderzoek naar verblijfplaatsen dient plaats te vinden om tot uitspraken te kunnen komen die standhouden in juridische procedures. Bij vleermuisonderzoek moet rekening worden gehouden met een aantal veldbezoeken die gespreid in het jaar moeten plaatsvinden.

Volgens de quickscan (Voortman, 2022) zijn in en rondom het plangebied waarnemingen bekend van Gewone dwergvleermuis, Ruige dwergvleermuis, Rosse vleermuis, Meervleermuis en Laatvlieger. Uitgaande van de te verwachten soorten en het type verblijfplaatsen, zijn hier volgens het protocol drie veldbezoeken uitgevoerd naar zomer- en kraamverblijfplaatsen gedurende het voorjaar en de zomer en twee veldbezoeken aan balts-/paarverblijfplaatsen tijdens de nazomer en herfst.

Het plangebied is tijdens de veldbezoeken 's nachts en 's ochtends onderzocht met behulp van batdetectoren van het type Pettersson D240x (heterodyne/time expansion) en de Batlogger M2. In tabel 1 staan de data van de veldbezoeken met daarbij de weersomstandigheden tijdens het vleermuisonderzoek weergegeven.

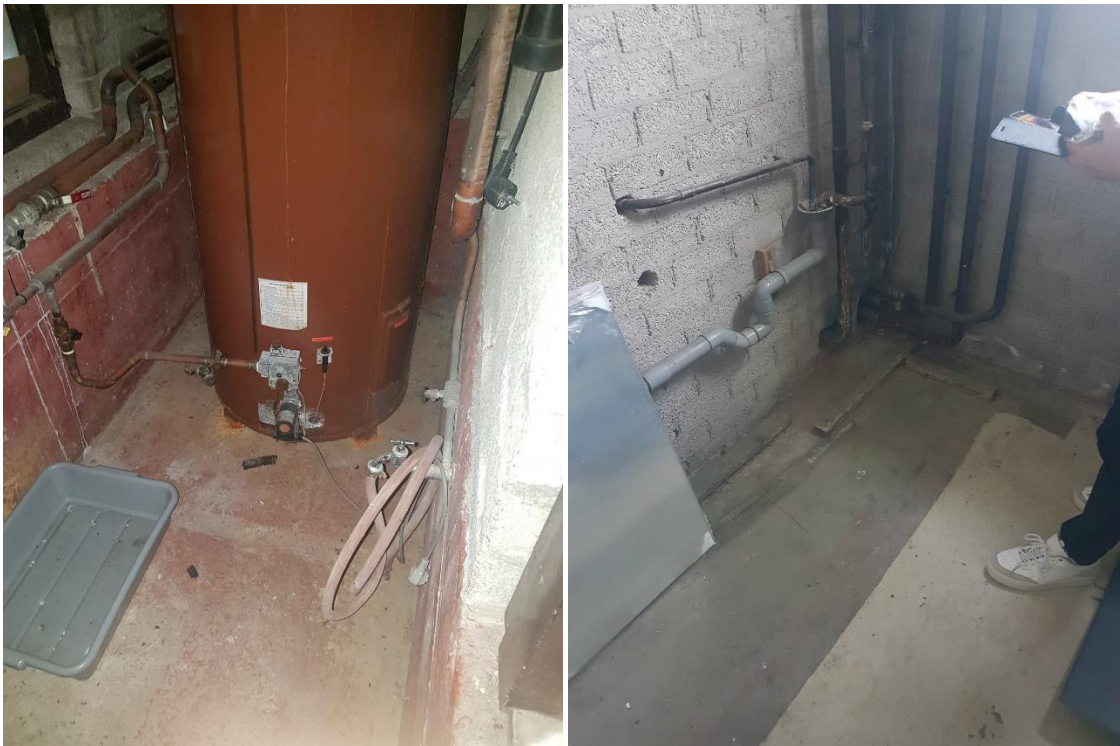
Tabel 1. Overzicht van de onderzoeksinspanning en de weersomstandigheden tijdens het vleermuisonderzoek.

	Datum	Tijdstip	Weersomstandigheden
Zomer- en kraamverblijfplaatsen	12 juni 2023	21:49 – 00:02	Temp ± 20 °C, droog, windkracht 3 O, 1/8 bewolkt
	22 juni 2023	01:58 – 05:14	Temp ± 13 °C, droog, windkracht 2 ZZW, onbewolkt
	12 juli 2023	21:55 – 00:03	Temp ± 18 °C, droog, windkracht 3 ZW, onbewolkt
Balts- en paarverblijfplaatsen	28 augustus 2023	20:35 – 23:38	Temp ± 17 °C, droog, windkracht 2 NNW, 4/8 bewolkt
	14 september 2023	19:50 – 22:57	Temp ± 15 °C, droog, windkracht 1 ZO, 5/8 bewolkt

3 Resultaten

Steenmarter

Tijdens het veldbezoek voor Steenmarter zijn geen sporen aangetroffen, zoals ontlasting, prooiresten of andere indicaties van aanwezigheid. Er is gezocht naar openingen in het gebouw, die steenmarters de gelegenheid bieden om binnen te komen. Langs de afvoerpijpen zijn wel enkele grotere gaten in de muur te vinden, maar deze hebben geen duidelijke verbinding naar buiten toe. Vanwege het ontbreken van verbinding naar buiten en het ontbreken van enige sporen, is het zeer onwaarschijnlijk dat de Steenmarter hier gebruik van maakt. De afbeeldingen 1 t/m 4 geven een impressie van het gebouw vanbinnen.

Foto's 1 t/m 4: impressie van de binnenzijde van het gebouw van de korfbalvereniging (A&W, 2023)

Vleermuizen

Tijdens het vleermuisonderzoek zijn enkel gewone dwergvleermuizen in het plangebied en de directe omgeving waargenomen. Er werden geen andere vleermuissoorten waargenomen.

Tijdens de rondes in het voorjaar zijn geen in- of uitvliegende vleermuizen waargenomen. Op basis daarvan wordt geconcludeerd dat er in het gebouw geen kraamverblijfplaatsen aanwezig zijn.

Tijdens de najaarsrondes werd een verblijfplaats aangetroffen van Gewone dwergvleermuis in het korfbalgebouw (zie foto 5). Langs het raamkozijn bevindt zich een spleet die mogelijk uitkomt op de spouwmuur. Er werd een Gewone dwergvleermuis invliegend in deze spleet waargenomen. De vleermuis is niet baltsend waargenomen, mogelijk gaat het hier om een vrouwtje of een juveniele vleermuis. Dit betekent dat het gaat om een zomerverblijfplaats, die in principe van april tot en met half oktober kan worden gebruikt, maar het is ook niet uitgesloten dat de verblijfplaats in milde delen van de winter wordt gebruikt. Om deze reden concluderen we dat het gaat om een jaarrond in gebruik zijnde verblijfplaats van Gewone dwergvleermuis.

Tijdens alle onderzoeksrondes is een aantal foeragerende gewone dwergvleermuizen gehoord, maar deze dieren leken geen binding te hebben met het korfbalgebouw. Ze gebruikten het hekwerk langs de noordoostzijde van het gebouw om langs te vliegen, en foerageerden met name in de buurt van de bomen langs het Drie Burgpad. Tot slot zijn foeragerende gewone dwergvleermuizen waargenomen langs de Kruislaan. Op het gehele sportpark zijn per avond naar schatting niet meer dan tien individuen waargenomen.

Foto 5: noordzijde van het korfbalgebouw met (oranje omcirkeld) de locatie van de verblijfplaats van Gewone dwergvleermuis (A&W, 2023)

4 Effecten en beoordeling

Steenmarter

Tijdens het onderzoek is vastgesteld dat het korfbalgebouw niet in gebruik is door Steenmarter. De beoogde sloop van het korfbalgebouw zal daarom geen negatieve effecten hebben op verblijfplaatsen van Steenmarter.

Vleermuizen

Tijdens het aanvullend onderzoek is binnen het plangebied een jaarrond in gebruik zijnde verblijfplaats van Gewone dwergvleermuis vastgesteld. Door de beoogde sloop van het korfbalgebouw gaat deze verblijfplaats verloren. Door uitvoering van de plannen ontstaat daarom een conflict met artikel 3.5 lid 4 en lid 2 van de Wet natuurbescherming. Artikel 3.5 lid 4 verbiedt het vernielen of beschadigen van voortplanting of rustplaatsen. Artikel 3.5 lid 2 verbiedt het opzettelijk verstoren van soorten die onder dit wetsartikel vallen. Mogelijk ontstaat er ook een conflict met artikel 3.5 lid 1, namelijk het verbod om te doden, maar door passende mitigerende maatregelen te treffen kan deze overtreding worden voorkomen. Voor overtreding van artikel 3.5 lid 4 en lid 2 dient in elk geval een ontheffing te worden aangevraagd bij het bevoegd gezag.

Om een ontheffingsaanvraag te kunnen indienen dient een activiteitenplan te worden opgesteld. Hierin staan onder andere de vereiste mitigerende en compenserende maatregelen ten behoeve van deze vleermuisverblijfplaats beschreven.

Tot slot is tijdens het onderzoek vastgesteld dat de bomen en bosschages langs het Drie Burgpad gebruikt worden als foerageergebied van Gewone dwergvleermuis. Door uitvoering van de sloopwerkzaamheden van het korfbalgebouw zullen er echter geen negatieve effecten optreden op de bomen. Daarnaast is er in de directe omgeving ruimschoots voldoende alternatief foerageergebied voorhanden. De functionaliteit van in de omgeving aanwezige verblijfplaatsen zal wat betreft foerageergebied niet worden aangetast. Door uitvoering van de plannen zal daarom geen conflict met de Wet natuurbescherming ontstaan ten aanzien van foerageergebied van Gewone dwergvleermuis.

5 Conclusies

Steenmarter

Door uitvoering van de beoogde sloopwerkzaamheden treedt geen conflict op met de Wet natuurbescherming ten aanzien van Steenmarter.

Vleermuizen

In verband met de aanwezigheid van een verblijfplaats van Gewone dwergvleermuis in het korfbalgebouw is een ontheffing volgens de Wnb noodzakelijk voor de sloop van het gebouw.

Conclusies uit de quickscan

Bij het uitvoeren van de werkzaamheden dienen de conclusies uit de uitgevoerde quickscan in acht te worden genomen (Voortman, 2022). In dit geval betekent dat, dat ten aanzien van amfibieën- en zoogdiersoorten de zorgplicht in acht genomen dient te worden. Ook dient er eenmalig een melding gemaakt te worden bij de Omgevingsdienst Noord-Holland Noord van het verstoren van algemene, onder de Wnb beschermde soorten in het kader van een ruimtelijke ingreep. Ten aanzien van Rugstreepad dienen maatregelen getroffen te worden om een conflict met de Wnb te voorkomen. Deze staan beschreven in de quickscan. Tot slot dient versterking van broedende vogels en hun nesten tijdens uitvoer van de werkzaamheden te worden voorkomen.

Omdat er nabij het plangebied waarnemingen bekend zijn van Aziatische duizendknoop, wordt geadviseerd om te werken volgens het infoblad 'voorkomen verspreiding duizendknoop op nieuwbouwlocaties' van het landelijk protocol 'Omgaan met Aziatische duizendknoop'.

Enkele conclusies uit de quickscan zijn niet beschreven in dit hoofdstuk, omdat het hier enkel gaat om de sloop van het korfbalgebouw. Een aantal conclusies zijn niet van toepassing op enkel de sloopwerkzaamheden.

6 Bronvermelding

Voortman, M., 2022. Quicksan natuur Sportpark Drieburg te Amsterdam (Noord-Holland). A&W rapport 22-171. Altenburg & Wymenga ecologisch onderzoek, Feanwâlden/Amsterdam

BIJ12, 2017. Kennisdocument Gewone dwergvleermuis *Pipistrellus pipistrellus*. Versie 1.0, juli 2017.